MWONGOZO WAKO WA KUJITAYARISHA KWA NA KUSALIA KWA MSIMU WA MOTO WA MSITU

YOUR GUIDE TO PREPARING FOR AND SURVIVING THE BUSHFIRE SEASON

Swahili

Government of South Australia

PREPARE. ACT. SURVIVE.

JIANDAE. TENDA. SALIA.

Kuishi katika mazingira ya msitu ni chaguo la mtindo wa maisha kwa watu wengi wa Australia Kusini. Manufaa ni mengi, lakini vili vile hatarii.

Watu wote wanaoishi karibu na msitu - wakijumuisha wale walio kwa maeneo taraza ya viungani kwa mji wa adelaide na eneo la Kusini mwa Australia - wako kwa hatari ya kupitia moto wa msitu.

Katika Australia Kusini tumeshuhudia matukio mengi ya aina hiyo ikijumuisha Jumatano ya Majivu katika mwaka wa 1983 na Moto ya misitu ya Wangary katika mwaka wa 2005. Ukweli wa kushuhudia moto ya misitu hatari ni mashaka ambayo kila mtu ni lazima azingatie kwa dhati.

Wakati moto haiwezi kuepukika, pia inaweza kusaliwa.– na nafasi yako ya kujiokoa mwenyewe, familia yako na nyumba yako inaongezeka kulingana na kiwango chako cha kupanga na maandalizi. Wakati wote CFS haitaweza kulinda mali ya kila mtu binafsi yanayohatarishwa na moto. watu ambao hawana Mpango wa Kuokoa Moto wa Msitu wanajiweka wenyewe na familia katika hali hatari.

NI NINI KILICHO NDANI YA MWONGOZO?

Tayarisha pamoja na njia 7 muhimu za kusalia 4

Tayarisha pamoja na elimu ya moto na istilahi 5

Tayarisha nyumba yako na mali 9

Tayarisha mwenyewe na mpango wako 12

Tayarisha kwa kuelewa kanuni 14

Tendo pamoja na taarifa 16

Tendo wakati wa siku za hatari kuu ya moto 17

Salia nyumbani, kazini na katika likizo 19

Mpango wako wa Kusalia Moto ya Misitu 21

Kijitabu hiki ni mwongozo wa kukusaidia kulinda nyumba yako na maisha ya familia yako. Inaeleza njia za kufanya mali yako isiathirike sana kwa masuto ya moto ya misitu na itakusaidia kufanya chaguo sahihi ikiwa moto ya misitu inatishia.

TAYARISHA

Kama utachagua kutoka mapema ili kuenda katika mahala salama au kubaki na kulinda nyumba yako iliyotayarishwa vyema, kupanga na maandalizi ni funguo la kusalia:

- Tayarisha na fanyia mazoezi Mpango wako wa Kusalia Moto ya Misitu vyema kabla ya msimu wa moto
- Tayarisha nyumba yako na mali yako ili kusalia shambulio la moto,masuto ya kaa la moto na miali ya joto
- Hata ikiwa mpango wako ni kutoka mapema, jinsi unavyo tayarisha zaidi nyumba na mali yako ndivyo bahati kuu kwamba nyumba yako itasalia moto ya misitu
- Ikiwa unatayarisha mali yako lakini huhisi kuwa na uwezo wa kubaki na kuilinda, basi panga kutoka mapema. Fanya hii kuwa sehemu yako ya Mpango wa Kusalia Moto ya Misitu
- Tayarisha kwa zile siku ambazo utabiri wa Makadirio ya Hatari ya Moto ni juu zaidi,kali,mno au yenye machafuko
- Ikiwa unapanga kutoka mapema, zingatia wakati utakapotoka, mahala utakapoenda, jinsi utakavyofika huko salama na kile utakachoenda nacho
- Ikiwa unapanga kubaki na kulinda, jitayarishe kwa tukio la kuogofya
- Pata kujua kifaa kipi unachohitaji na amua kile utakachofanya ikiwa mambo hayaendi jinsi ulivyo panga
- Jitayarishe wakati moto uko karibu nawe

Kujitayarisha mwenyewe,familia yako na nyumba yako ni jukumu lako. Jinsi unavyotayarisha nyumba yako zaidi ndivyo nafasi nzuri kwamba itasalia moto ya misitu, hata ikiwa unapanga kutoka kabla ya kuanza kwa moto ya misitu. Kutayarisha sio tu kuhusu mali na mipango pia ni kuzingatia utayari wako wa maumbile,akili na hisia.

JE NIKO HATARINI?

Je, ulijua?

- Zaidi ya viunga thelathini na tano (35) katika matamvua ya Adelaide ni maeneo ambayo yanashuhudia moto ya misitu mara kwa mara.
- Zaidi ya miji sabini na tano (75) katika Milima ya Adelaide, Fleurieu Peninsula na Kisiwa cha Kangaroo ni maeneo yanayoshuhudia moto ya misitu mara kwa mara
- Miji 75 katika sehemu zingine mashinani mwa Kusini mwa Australia yako katika maeneo yanayoshuhudia moto wa msitu mara kwa mara?
- Kati ya watu 1/3 na 1/2 wanaoishi katika maeneo ya kupata moto wa msitu mara kwa mara hawaelewi vitisho vya moto ya misitu inayowaletea wao na familia zao

Tembelea tovuti la CFS ili kupata kujua ikiwa unaishi katika eneo linaloshuhudia moto wa msitu mara kwa mara: www.cfs.sa.gov.au

FUNGUO ZA KUASILI

Kuna funguo saba za kuasili moto ya misitu. Ilipendekezwa kwamba udhukuru haya na hali yako kama sehemu ya kustawisha Mpango wako wa Kuasili Moto ya Misitu.

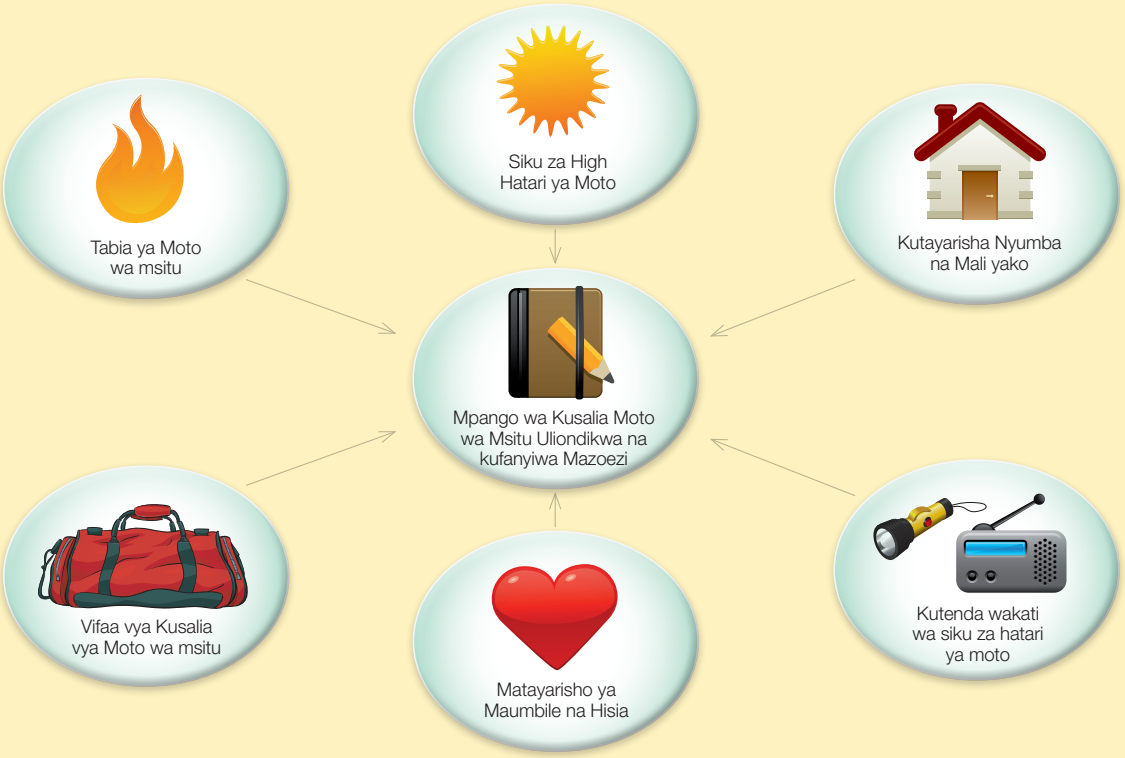

- **Kufahamu tabia za moto ya misitu**
  Ni muhimu kufahamu hulka na tabia za moto ya misitu, ambazo zinaathiriwa na mimea,topografia na hewa.
  Unajua nini kuhusu tabia ya moto wa msitu?
- **Kutambua siku za juu za hatari ya moto**
  Moto za misitu zaweza kuwa hatari zaidi katika siku fulani. Jifunze kutambua hulka na istilahi za siku hizi.
  Je, unajua ishara hizi?
- **Kutayarisha makazi na mali yako**Hata ikiwa unapanga kutoka mapema, makazi iliyotayarishwa vyema huenda ikasalia moto wa msitu.
  Je, mali yako imetayarishwa vipi?
- **Kuunda Vifaa vya Kusalia Moto wa Msitu**
  Vifaa inaweka vitu vyote unavyohitaji pamoja na kufikika. Unda; Vifaa vya Kuhamisha (vitu vile utakavyobeba); Vifaa vya Kusalia (vitu vile utakavyohitaji kusalia siku); na Vifaa vya Kupata tena (vitu vile unavyohitaji kwa masaa 24-48 kufuatia moto).
  Je,ni nini ungefungasha?
- **Kuzingatia matayarisho ya maumbile na hisia yako**
  Ni muhimu kuwa mhalisia kuhusu kile unachoweza kufanya na kile huwezi kufanya. Hakikisha wewe na familia yako inafahamu kikamilifu kile ambacho moto wa msitu unamaanisha kwa msingi wa uwoga,fadhaiko na tishio kwa maisha binafsi.
  Je,umejitayarisha vipi?
- **Kutenda wakati wa siku za hatari kuu ya moto**
  Weka matayarisho yako na mipango katika matendo wakati wa siku kuu za hatari ya moto.
  Je, utafanya nini wakati wa siku kuu ya hatari ya moto?
- **Kuandika na kufanyia mazoezi Mipango yako ya Kusalia Moto wa Msitu**
  Mpango wako ni muhimu ili wewe kuendelea kuishi.
  Je, una mpango?

Unahitaji kuzingatia kila moja wapo ya alama hizi muhimu wakati unapofikiria jinsi ungeitikia moto wa msitu.

FAHAMU TABIA YA MOTO WA MSITU

Majira ya joto Kusini mwa Australia huleta hali ambazo ni bora kwa moto ya misitu: joto, kavu, hali ya upepo na mimea ambayo hukauka kwa haraka.

Ukali wa moto unaashiria idadi ya joto inayozalishwa. Jinsi ukali unavyokuwa wa juu zaidi, ndivyo moto inakuwa vigumu kudhibiti na ndivyo huenda ikasababisha uharibifu zaidi. Ukali wa moto unategemea vipengele tatu muhimu: mimea, hali ya hewa na topografia.

Mimea

Aina na idadi ya mimea inaamua kiasi cha fueli, ambayo tena inaamua ukali wa moto. Ukali wa moto unaongezeka kwa kuwiana na idadi ya fueli inayopatikana.

Kwa ajili ya uzito wa magugu, msitu na moto ya pori ni kali zaidi kuliko moto wa nyasi. Matokeo yake ni, uwezekano wa uharibifu wa nyumba ni kubwa sana.

Upungufu wa mimea kwa kufyeka magugu ni sehemu muhimu ya mbinu yako ya kukinga moto kwa sababu ni njia nzuri kabisa ya kupunguza ukali wa moto wa msitu.

Hali ya hewa

Halijoto inayoongezeka, kasi ya upepo na upungufu wa unyevu unchangia katika ukali wa moto wa msitu na kiwango ambacho inasambaa. Jinsi mimea zinavyokauka,mwako unakuwa rahisi sana.

Katika Kusini mwa Australia, upepo wa joto toka kaskazini inaweka hatari kuu. Hata hivyo, uzoefu umeonyesha kwamba mabadiliko ya kusini-magharibi,ingawa baridi mno, inaweza kuongeza hatari kwa kupeleka moto katika mwelekeo tofauti na kupata watu bila kutambua.

Mikakati yako ya ulinzi wa moto wa msitu inapaswa kudhukuru kwamba moto sana sana hutokea upande wa kaskazini na magharibi.

Topografia

Vile moto huwaka haraka sana na nguvu nyingi sana kwa milima kuliko kwa sakafu bapa au chini ya mlima, eneo hatari sana la nyumba yako juu- kigongo na mwinuko wa mabonde. Mwinuko inayoangalia Kaskazini pia inapokea mwangaza wa jua moja kwa moja ambayo inakausha mimea ambayo inaweza kusababisha mote mwingi.

FUELI LAINI

Wakati mwingine utasikia maneno kama "fueli" na "mimea" yakitumika kwa kubadilishana kwa sababu mimea ni chanzo kuu ya fueli ya moto. Hata hivyo, mimea fulani ni hatari zaidi. "Fueli laini" kama nyasi, matawi,gome, na vijiti chini ya kipenyo cha milimita sita (6) huwaka kwa haraka na kuchomeka kwa kasi wakati ni kavu. Fueli laini na magugu mazito yanaongeza hatari na ukali wa moto ya misitu.

MOTO UTATHMINI WA HATARI

Ili kukusaidia kuthamini kiwango chako cha hatari ya moto wa msitu na hatua ya kuchukua, ni muhimu kwamba ufahamu Utathmini wa Hatari ya Moto.

Utathmini unatabiriwa na Shirika la Metorolojia kila siku na ni ishara ya mapema kwako ya uwezekano wa hatari, ikiwa moto wa msitu utaanza.

Jinsi moto ilivyo ya juuUtathmini wa Hatari, hali ya hatari zaidi ikiwa moto utaanza.

Ramani ya Utathmini wa Hatari ya Moto itakusaidia kufahamu na kubashiri tabia ya moto wa msitu, uwezekano wa athari na hatua zinazopendekezwa ambazo unafaa kuchukua kwa kila kiwango la kundi. Chukua muda ili kudhukuru na kufahamu ramani.

Utathmini wa Hatari ya Moto ni**sio utabiri wa jinsi *huenda* moto wa msitu unafaa kutokea, lakini kivipi *hatari* inaweza kuwa kama *kufanya* tokea**. Inapaswa kutumiwa kama ishara ya mapema ya kuchokonoa mipango yako.

Utathmini wa Hatari ya Moto unatolewa na Afisi ya Metorolojia baada ya saa kumi adhuhuri (4) ya siku kabla na inapatikana kwa **www.bom.gov.au**

Moto ya misitu inaweza kutishia kwa ghafula na bila onyo.

Jua Utathmini wako wa Hatari ya Moto,chunguza hali ya kienyeji na pata kuarifiwa.

MOTO INAWEZA KUTISHA KWA GHAFLA BILA ONYO

TAZAMA kwa ishara za moto,hasa moshi na moto
JUA utathmini wa Hatari ya Moto katika eneo lako na jua kanuni za kienyeji
KUWA NA Mpango wako Wa Kusalia moto wa msitu na kifaa tayari
PIGA SIMU 000 kuripoti moto
ILI KUPATA TAARIFA
- sikiliza redio ya mtaani,
- nenda kwa www.cfs.sa.gov.au
- au piga simu kwa Nambari ya moja kwa moja ya Taarifa ya Moto wa Msitu kwa 1300 362 361 (TTY 133 677)

UTATHIMINI HATARI	JE, INAMAANISHA NINI?	JE, NAFAA KUFANYA NINI?
MACHAFUKO JUMLA YA MOTO ILIYO PIGWA MARUFUKU	• Hizi ndizo hali mbaya zaidi kwa magugu au moto wa nyasi • Kama moto utaanza na kuenea, itakuwa ni ngumu sana kudhibiti na itachukua rasilimali kuu za kuzima moto na vifaa vya kupoesha kuidhibiti. • Matone ya moto itaanza vizuri mbele ya moto kuu na kusababisha kuenea kabisa kwa moto. Majivu ya moto itatokea kwa sehemu tofauti. • Nyumba hazijabuniwa au kujengwa kuzuia moto katika hali hizi. • Mahali salama kabisa kuwa ni mbali na maeneo ya moto ya misitu.	**UNAHITAJI KUCHUKUA HATUA SASA** • Weka kusalia kwako mwanzo na utoke katika maeneo yenye moto wa msitu usiku kabla au mapema siku - hilli ni chaguo salama kabisa. • Tenda mara moja – usisubiri na kutazama • Epuka maeneo ya misitu, misitu mikubwa au nyasi ndefu, zilizokauka; • Jitayarishe, jua na panga mpango wa: - wakati utakapoondoka -mahali utakapoenda - jinsi utakavyofika pale -wakati utakaporejea - utafanyaje kama hauwezi kuondoka
KABISA JUMLA YA MOTO ILIYO PIGWA MARUFUKU	• Hizi ni moto sana, kavu na hali zenye upepo kwa moto wa msitu au nyasi. • Kama moto utaanza na kuenea, haitaweza kubashirika, unaenea haraka sana na vigumu sana kwa wazima moto kuidhibiti. • Tone la moto itaanza na kuenea haraka. Makaa ya moto yanaweza kutokea sehemu tofauti. • Nyumba ambazo zimeandaliwa kwa kiwango cha juu, zimejengwa kwa viwango vya ulinzi wa moto wa msitu na zimekingwa vilivyo. **weza** kutoa usalama. • Ni lazima uwe umejiandaa kimaumbile na kiakili ili kujiokoa katika hali hizi. • Mahali salama kabisa kuwa ni mbali na maeneo ya moto ya misitu.	**UNAHITAJI KWA TAYARI ILI KUCHUKUA HATUA** • Kaa tu na malli yako kama umejiandaa kwa kiwango cha juu kabisa. Hii inamaanisha nyumba yako ilihitaji kujengwa kwa viwango vya ulinzi wa moto wa msitu k.m.; michirizi iliyofunikwa, vifuniko vya viyoyozi vya nje, dirisha la chuma lenye matundu n.k. • Ni lazima uwe umejiandaa vilivyo ili kuokoa nyumba yako vilivyo wkati moto utakapoanza. Hii ina maanisha uwe na vifaa sahihi na rasilimali ya kuzima moto karibuna nyumba yako k.m; mgawo wa kutosha wa maji, pampu ya kubeba ya petroli/dizeli, jenereta, nguo za kujikinga n.k. • Kama haujajiandaa katika kiwango cha juu, kutoka mapema kwa maeneo yenye moto wa msitu ni chaguo lako salama kabisa siku hiyo.
KALI JUMLA YA MOTO ILIYO PIGWA MARUFUKU	• Hizi ni moto, kavu na uwezekano wa hali ya upepo kwa msitu au moto wa nyasi. • Kama moto utaanza na kuenea, itakuwa vigumu kwa wazima moto kuidhibiti. • Maandalizi mema ya nyumbani ambayo yanatunzwa vilivyo yanaweza kutoa usalama. • Ni lazima uwe umejiandaa kimaumbile na kiakili ili kujiokoa katika hali hizi.	**UNAHITAJI KUFAHAMU** • Nyumba zilizotayarishwa vizuri mara nyingi hulindwa inaweza kutoa usalama. Hii inamaanisha una vifaa sahihi na rasilimali ya kuzima moto karibu na nyumba yako k.m.mgawo wa maji, pampu ya kubeba ya petroli/dizeli, jenereta, na nguo za kujikinga n.k. • Kama haujajiandaa, kutoka kwa maeneo yenye moto wa msitu mapema ni chaguo salama kabisa la siku hiyo.
JUU SANA **JUU** **WASTANI-CHINI**	• Kama moto unaanza, huenda iweze kudhibitiwa katika hali hizi na nyumba inaweza kutoa usalama. • Tahadhari jinsi moto inaweza kuanza na kupunguza hatari.	• Angalia Mpango wako wa Kusalia wa Moto wa Msitu. • Fuatilia masharti. • Hatua inaweza hitajika. • Ondoka kama ni lazima.

MOTO PIGA MARUFUKU WILAYA

Wilaya za Moto zilizo pigwa Marufuku Afrika Kusini

Australia Kusini imegawanywa katika wilaya 15 za moto zilizo pigwa marufuku.

Kila wilaya ina tarehe ya musimu wake wa hatari ya moto, kwa hivyo ni muhimu kufahamu wilaya ipi unamoishi, safiri au kufanya kazi.

Ikiwa huna uhakika ya Wilaya unamoishi, tembelea tovuti ya CFS (www.cfs.sa.gov.au) kwa kifaa chetu rahisi ambayo itakusaidia kutambua Wilaya yako ya Moto iliyo pigwa marufuku.

Msimu wa Hatari ya Moto

Msimu wa Hatari ya Moto kwa kawaida huwa kuanzia Novemba hadi Aprili. Wakati wa msimu,vizuizi huwekwa kwa kuwasha moto ili kupunguza nafasi ya kuanza kwa moto ya misitu.

Ni lazima utume ombi la idhini ili kuwasha moto nje wakati wa miezi hizi,isipokuwa kama ni aina iliyoamriwa kwenye Sheria na Kanuni ya Moto na Huduma za Dharura wa mwaka wa 2005

Mwongozo rahisi wa masharti uko kwa ukurasa 14.

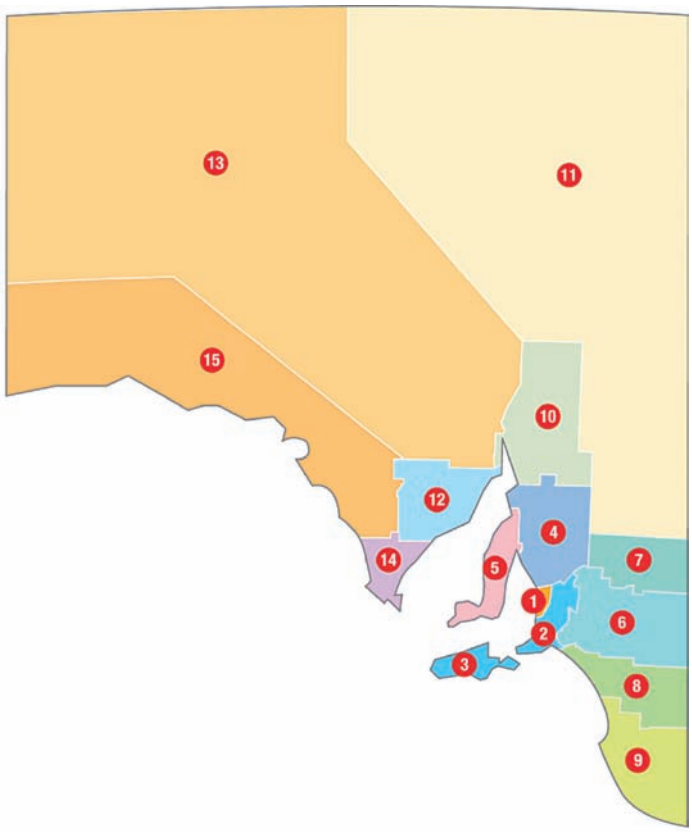

JUA MSIMU WA HATARI YA MOTO YA WILAYA YAKO

	Wilaya ya moto iliyo pigwa marufuku	Kutoka	kwa
1	Eneo la Mji mkuu wa Adelaide	Disemba 1	Aprili 30
2	Safu za Juu sana za kukwea	Disemba 1	Aprili 30
3	kisiwa cha Kangaroo	Disemba 1	Aprili 30
4	Kaskazini ya Kati	Novemba 15	Aprili 30
5	Yorke Peninsula	Novemba 15	Aprili 30
6	Murraylands	Novemba 15	Aprili 15
7	Ardhi ya mto	Novemba 15	Aprili 15
8	Kusini Mashariki ya Juu	Novemba 15	Aprili 15
9	Kusini Mashariki ya Chini	Novemba 22	Aprili 30
10	Flinders	Novemba 1	Aprili 15
11	Mashamba ya Kaskazini Mashariki	Novemba 1	Machi 31
12	Mashariki mwa Eyre Peninsula	Novemba 1	Aprili 15
13	Mashamba ya Kaskazini Magharibi	Novemba 1	Machi 31
14	Lower Eyre Peninsula	Novemba 1	Aprili 15
15	Pwani ya Magharibi	Novemba 1	Aprili 15

JUMLA KUPIGA MARUFUKU KWA MOTO

Kupiga Marufuku Kamili ya Moto imetangazwa na Afisa Mkuu wa CFS wakiungana na Shirika la Metorolojia na kutoa Utathmini wa Hatari ya Moto.

Siku ya Kupiga Marufuku ya Moto Kabisa inaweza kutangazwa wakati wowote wa mwaka na marufuku yoyote ya moto katika wilaya. Marufuku hayo yanakaa kwa masaa 24. CFS inatoa taarifa kwa vyombo vya habari kabla ya siku ya Kupiga Marufuku Kamili kuwa sawia na matangazo ya habari za usiku.

Kwa kuamuru marufuku, CFS inaweza kuzuia shughuli za hatari.Adhabu ya faini hadi paundi 10,000 na miaka miwili kifungo kinaweza kuamuriwa ikiwa umevunja sheria. Hapo hapo faini ya hadi paundi 315 huenda pia ikatumika.

Kwa Jumla ya siku ya Marufuku ya Moto,moto haiwezi kuwashwa nje,isipokuwa baghairi chache mno.

Habari zaidi juu ya kile unachoweza fanya kile huwezi fanya katika siku ya kupigwa Marufuku ya Moto Kabisa iko katika ukurasa wa kumi na nne (14)

KISA CHA GAIL

Hakuna aliyekuwa pale siku hiyo angekua na wazo ya kasi ya moja kwa moja, kwa nguvu na kutotarajiwa kamili ya moto huu. Tunaishi Kaskazini mwa Shields, tafadhali. Hakuna pori au msitu karibu. Pwani iko tu umbali wa mita 100 kutoka kwa nyumba. Mbaya kabisa, tulidhani tungekumbana na moto. Badala yake moto iliharibu nyumba tisa pamoja na maeneo ya kudumu katika Bustani la Caravan na kuchukua maisha ya mwanamke moja mrembo - na hiyo ilikuwa tu kwa kitongoji kidogo!

Gail Watherson,
Msaliaji Mweusi wa Jumanne

Bahashishi ya Tayari ya Moto wa msitu

Kufahamu kwamba ni Siku ya Kupiga Marufuku Moto Kabisa inaweza kukusaidia kupanga shughuli zako.

Mashule

Chunguza kwa usahihi shule ya mtoto wako, shule ya chekechea au kituo cha matunzo ya mchana, au katika Idara ya Elimu na tovuti ya Huduma za Watoto. **(www.decs.sa.gov.au)** kwa taarifa kuhusu taarifa za sera na utaratibu ambao itaathiri shule yako au basi la shule katika siku za hatari kubwa ya moto.

TAYARISHA NYUMBA YAKO NA MALI

Maandalizi ya nyumba yako na mali ni jambo muhimu kote mwakani kuhakikisha kwamba wewe, mali yako na familia yako mnasalia. Nyumba iliyoandaliwa vizuri mara nyingi husalia moto wa msitu kuliko ile ambayo haijaandaliwa.

Hata kama utaondoka mapema, kuna uwezekano mkubwa kwamba nyumba yako itaokolewa kama umefanya maandalizi.

Kuna njia tofauti ambazo nyumba inaweza kuchomeka wakati wa moto wa msitu - joto la ng'avu mbele ya moto, vifusi vinavyoanguka kutoka kwa jengo na mgusano wa moja kwa moja wa miale.

Utafiti umeonyesha kuwa chanzo kubwa, hatahivyo, ni spaki na makaa ya moto yanayotuwa kwa au karibu na nyumba yako ambazo zinaweza kusababisha moto kabla na masaa baada ya moto wa msitu umepita

Spaki na makaa ya moto inaingia nyumba kila kunapokuwa na mwanya, kama chini ya vigae vya paa, chini ya sakafu katika mwamba, vizingiti vya dirisha na matundu, na chini ya baraza.

- **Kosesha moto**kwa kukata mimea na taka mbali na nyumba yako, na kutumia vifaa vya kujenga visivyoshika-moto
- **Unda nafasi ya kujilinda**kwa makini kudhibiti miti yaliyo karibu na nyumba yako, na kupunguza mimea kwa mita 20
- **Jaza pengo**mahali majivu ya moto yanaweza kuingia au kushika
- **Linda mali yako**pamoja na bima ya nyumba na maudhui ya kutosha

Katika bustani

Kupunguza kiwango cha mimea kwa mali ni njia moja muhimu ya kujiandaa kwa moto ya misitu. Hatua ambazo zinapaswa kuchukuliwa kabla ya msimu wa moto inajumuisha:

- Kutoa pogoo mbovu, matawi na magugu kutoka karibu na nyumba yako haswa chini ya miti.
- Kata viungo vya mti ambavyo viko chini kliko mita mbili kutoka kwa ardhi au ile imening'inia kupita kiasi kwa nyumba yako.
- Kupunguza, kuondoa na kudhibiti mimea kama nyasi ndefu kati ya mita 20 ya nyumba yako na kati ya mita 5 ya mabanda na gereji.
- Kutoa ganda, matandazo mazito, nguzo za mbao na vifaa vyovyote vinavyoweza kushika moto vilivyo karibu na nyumba yako na mabanda.

Kuna hatua zingine zaidi ambazo zaweza chukuliwa shambani ili kulinda makazi yako. Yanajumuisha:

- Uwekaji wa mfumo wa kunyunyuza ili kulowa mimea na makazi yako kupunguza athari ya miali ya joto,cheche na kaa la joto. (Zana zote zinafaa kuwa yeyusho za chuma na plastiki).
- Kuhakikisha ufikivu wa usambazaji maji huru kama tangi, bwawa au bwawa la kuogelea la angalau lita 5000. **Usitegemee maji kutoka mfereji kuuinayopatikana wakati wa moto.**
- Kuweka bomba ya kuvutia maji inayoendeshwa na petroli au dizeli
- Kuhakisha paipu ni ndefu ya kutosha kufika karibu na nyumba yako.
- Kutumia ukuta ndefu, kizuizi cha ardhi, au ua karibu na nyumba yako kama kikinga joto ng'avu.
- Kupanda mimea ambayo haishiki moto sana, ikijumuisha mimea na miti iliyo na kiwango cha juu cha moto na chumvi.
- Kukuza bustani ya mimea nzuri-iliyodhibitiwa, kwani inaweza kuwa mvunjiko nzuri wa fueli.
- Kupanda miti na vichaka zilizo na nafasi kati yao ili isiunde kanopi endelevu

Bahashishi Tayari ya Moto wa msitu

mali yaliyo na Moto wa Msitu tayari na mimea mingi kuondolewa au kupunguzwa inatengeneza eneo kubwa na nzuri kabisa la burudani

MATENDO KWA NA KARIBU NA NYUMBA

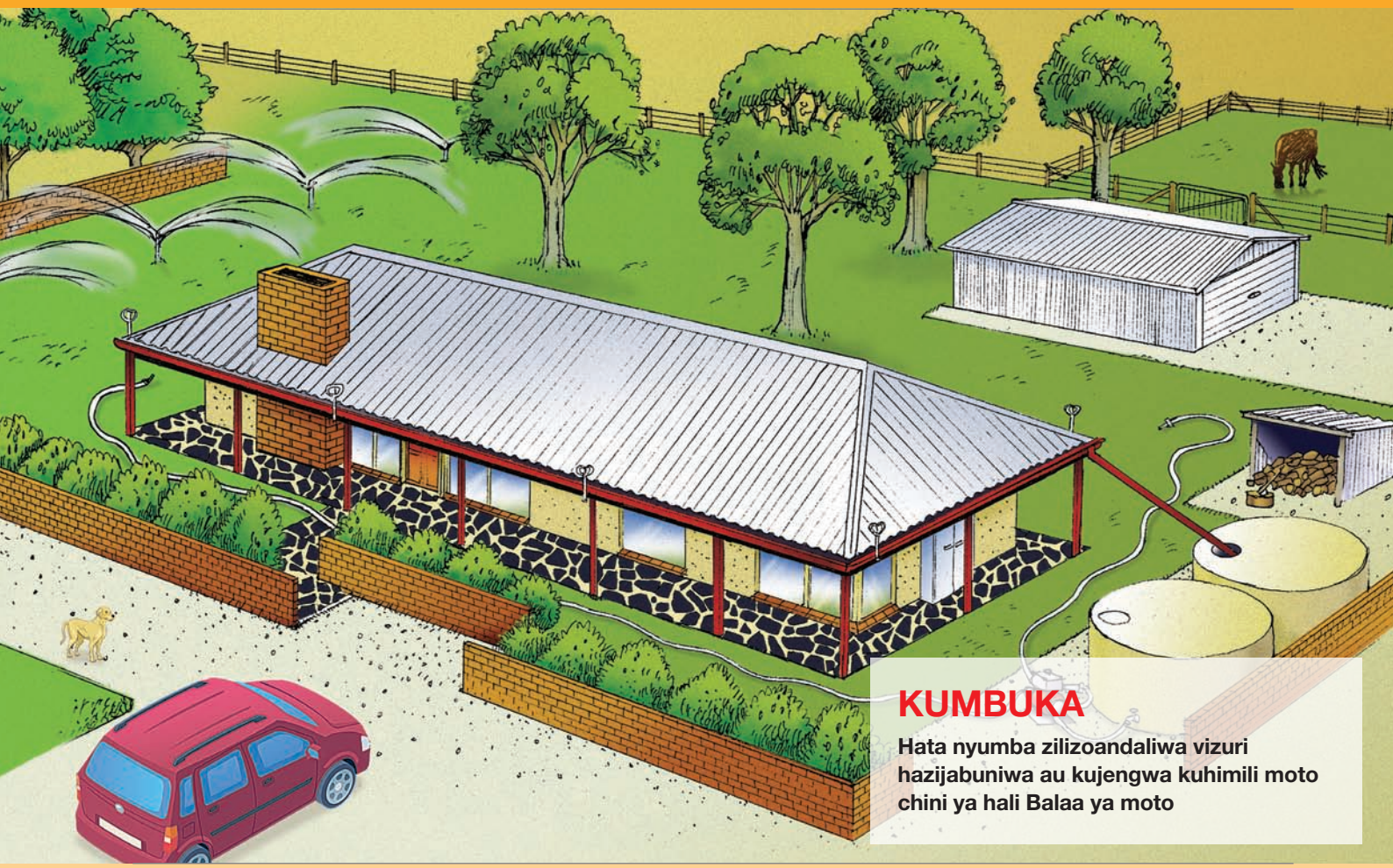

KUMBUKA

Hata nyumba zilizoandaliwa vizuri hazijabuniwa au kujengwa kuhimili moto chini ya hali Balaa ya moto

Hatua zingine za kawaida za kuboresha usalama wa nyumba yako ni:

- **Nyuso laini** - Paka rangi au rekebisha mbao za nje zilizokaushwa, rekebisha vificho au nyufa ambapo majani na vifusi vinakusanyika. Buni njia za miguu, njia za magari na uwanja zilizoko karibu na nyumba yako ili kuweka eneo dhahiri mara moja karibu na nyumba yako.
- **Kuweka paa** - Paa iliyotunzwa-vizuri itahitajika. Paa iliyo na vigae inahitaji kuwekwa vizuri kwa kutumia ubao za kuzuia-moto (jabibosi ya kioonyuzi ya aluminiamu).
- **Ukuta** - Chagua vifaa vya ukuta visi-vyoweza kusika moto kama tofali, tofali ya mchanga na donge la simiti. Ubao wa plastiki, mbao ya kukwaruzwa na ukuta uliofunikwa inahitaji kufunikwa.
- **Vioo, mwanya na matunzu ya hewa** - Zuia nyumba yako na shaba au skrini ya chuma iliyoshika kutu kwa madirisha na milango dhidi ya cheche kupenyeza, au sakini vifaa vya kufunga milango visivyoshika moto. Funika mapengo yote ya ukuta kwa kutumia waya ya tundu. Zungusha katika maeneo yaliyo chini ya sitaha na sakafu. Funika matundu katika nafasi ya paa kwa kutumia waya laini iliyo na matundu.
- **Taa zajuu** - Sakini waya-iliyoimarishwa na glasi au kifuniko cha kuzuia joto cha plastiki inaweza kuyeyuka na glasi kuvunjika wakati wa joto jingi.
- **Ufikivu wa mali** - Njia za lango angalau inapaswa kuwa na upana wa mita 3 na inapaswa kuwa na njia dhahiri na sehemu ya kugeukia ya magari ya kuzima moto.
- **Michirizi** - Safisha michirazu kila mara na ondoa majani na maganda kutoka kwa maeneo yoyote mahali yamezuiwa.
- **Mfumo wa kunyunyiza** - Mfumo wa nyumbani wa kunyunyizia maji ambayo inaelekeza maji kwa paa, madirisha, milango na maeneo ya chini ya sakafu ni njia moja bora ya kulinda dhidi ya joto ng'avu, kuelekeza mwale na shambulizi la majivu. Tafuta ushauri wa kitaalamu ya kubuni na kusimika.

TAYARISHA MALI YAKO

Msimu kwa Msimu

MAJIRA YA BARIDI

- [ ] Ondoa mimea iliyokufa kutoka karibu na nyumba yako na kata viungo vya chini vya miti.
- [ ] Kagua kwa baraza lako kuona kama idhini inahitajika kuchoma taka za bustani, au kutupa nyenzo kupitia kutandaza au katika pipa la taka la baraza.
- [ ] Zuia nyumba yako dhidi-majivu ya moto, kwa mfano: angalia nafasi ya paa kama kuna vigae vilivyolegea na nafasi na irekebishe ikiwa ni lazima.
- [ ] Zibamaeneo yoyote yaliyo kwenye nyumba yako, veranda au barazaies.

MAJIRA YA KUCHIPUA

- [ ] Fyeka au kata nyasi ndefu na odnoa vifaa virefu (ila tu inaweza kuoza kabla ya majira ya joto).
- [ ] Ondoa magugu.
- [ ] Kata mabaki ya mti yanayoning'inia karibu na nyumba yako.
- [ ] Ondoa matawi ya mti yaliyoanguka na vifusi vingine.
- [ ] Angalia na rekebisha vifaa vyote vya mitambo, ikijumisha vikatajinyasi, pampu za maji, mifumo ya kunyunyiza maji na vizima moto.
- [ ] Toa majani kutoka kwa michirizi.
- [ ] Kagua na sasisha Mpango wako Wa Kusalia wa Moto wa Msitu.

MAJIRA YA JOTO

- [ ] Dumisha hadi nafasi ya kujiokoa ya mita 20 karibu na nyumba yako (kubwa ikiwa kwa mlima) na mita 5 ya vivuli na gereji.
- [ ] Safisha karibu na miti.
- [ ] Ondosha majani karibu na michirizi.
- [ ] Kata nyasi karibu na vivuli/majengo.
- [ ] Kagua akiba ya ugawaji maji.
- [ ] Fanya mazoezi yako ya Mpango wa Kusalia Moto wa Msitu.
- [ ] andaa kifaa cha kuhamisha.
- [ ] Hakikisha kwamba una redio ya kubeba yakutumia betri na akiba ya betri ya kusikiliza onyo ya moto wa msitu.
- [ ] Angalia Utathmini wa Hatari ya Moto.

MAJIRA YA KUPUKUTIKA

- [ ] Ondoa magugu na mimea iliyokufa.
- [ ] Thibitiisha na baraza lako kuona kama idhini ya kuchoma inahitajika.
- [ ] Angalia onyo lolote la moto na uondoe.

Bahashishi Tayari ya Moto wa msitu

Mali iliyopunguzwa mimea mara nyingi haiwezi kuhifadhi nyika.

"Tulidhani kusafisha mali yetu ngekuwa gumu, lakini tulipata wenzetu karibu walitusaidia, kisha ikari katika ua letu safi. Wiki ijayo itakuw kwa Phil."

Jamie Kindler, SA

TAYARISHA VIFAA VYA KUSALIA MOTO WA MSITU

Vifaa vya Moto wa Msitu vya Kusalia vinapaswa kuandaliwa kabla ya msimu wa moto.

Vifaa vya Kuhama weka kile utakachoenda nacho.**Vyombo vya Kuokoa** ina vitu ambavyo unahitaji kusalia siku hiyo. **Vifaa vya Kupata nafuu** ina vitu vile utakavyohitaji kwa masaa 24-48 kufuatia moto.

Ya familia

- ☐ Redio ya AM/FM inayotumia betri pamoja na akiba ya betri
- ☐ Tochi
- ☐ Blanketi za manyoya
- ☐ Kifaa cha huduma ya kwanza
- ☐ Makaratasi ya bima na hati za kibinafsi kama wasia, karatasi za fedha na pasi
- ☐ Picha
- ☐ Asusa na maji
- ☐ Kifunguo cha kufungua kopo
- ☐ Siku hiyo - ongeza pesa/kadi za mkopo, tiba, maji ya kunywa na chakula kati ya masaa 24
- ☐ Mavazi
- ☐ Simu ya mkono na chaja
- ☐ Blanketi
- ☐ Vidude vya kuchezea vya watoto
- ☐ Nambari ya simu ya familia na marafiki

Ya wanyama wako wa nyumbani

- ☐ Kikapu/kizimba/ugwe
- ☐ Bakuli la maji
- ☐ Siku hiyo - ongeza dawa zozote na maji ya kunywa Chakula

Weka kitengo cha uwekaji salama ya vitu vya thamani kama picha za familia na video, hati za bima na vyeti vya kumiliki nyumba. Hakikisha washirika wote wa familia wanajua vitu hivyo, yaliyomo na eneo.

Bahashishi Tayari ya Moto wa msitu

Kifaa cha kusalia kilichoandaliwa vizuri ina maanisha utajua mahususi pakupata tochi wakati mwingine umeme unapopotea.

Hakikisha usalama wa kibinafsi

Licha ya joto, ni muhimu usivae nguo za majira ya joto wakati wa moto. Katika tukio la moto watu wote waliohusika wanapaswa kuvaa:

- ☐ Vitambaa asili kama pamba, denimu au sufu - sanisi inaweza kuyeyuka au kuchomeka.
- ☐ Shati la mkono mrefu lililotengenezwa na pamba nzito au manyoya kuzuia kumchomo kwa sehemu ya juu ya mwili na mikono.
- ☐ Jozi la tweta ya pamba au ovaroli kulinda miguu yako.
- ☐ Buti ngumu za ngozi za kazi za na jozi la soksi zasufu kuzuia kuchomeka kwa miguu.
- ☐ Ukingo wa kofia pana inazuia majivu ya moto kutoanguka kwa kichwa chako au kwa mgongo wako.
- ☐ Glavu za kazi ya kulinda mikono yako.
- ☐ Jozi la miwani kutunza macho yako dhidi ya moshi, makaa ya moto na vifusi kwa hewa.
- ☐ Barakoa ya moshi au nguo kufunika pua lako na mdomo ya kukulinda kutovuta moshi na majivu ya moto.

Ni lazima unywe maji kila wakati kuepuka kuishiwa na maji mwilini.

TAYARISHA MPANGO WAKO WA KUSALIA MOTO YA MISITU

Kama unaishi katika eneo lenye kutokea moto wa msitu ni lazima uwe na Mpango wa Kusalia Moto wa Msitu.

Mpango wako utakusaidia kuchukua hatua na kuepuka kutoa uamuzi wa dakika za mwisho ambayo inaweza kuwa ni hatari wakati wa moto wa msitu.

Mpango wako wa Kusalia wa Moto wa Msitu inaeleza kile unachohitaji kufanya ili kulinda mali yako na, la muhimu kabisa, ni hatua zipi kila mshirika wa familia yako atachukua wakati siku hatari za moto kama moto itahatarisha.

Kufanya chaguo wakati moto wa msitu utakapohatarisha ni kuchelewa sana. Watu wengi katika msitu wa moto huaga dunia wakitoroka nyumba zao wakati wa mwisho. Kutoka kuchelewa ni chaguohatari.

Mpango nzuri:

- inaandaliwa vyema kabla ya Msimu Hatari wa Moto
- inaandikwa, ili maelezo utapewa wakati utakapoihitaji
- mazoezi yamefanywa, kwa hivyo unafahamu yale yatakayotendeka siku hiyo
- inaundwa na familia nzima na inajumuisha kila mtu, pamoja na watoto na wazee
- inajumuisha kile utaachofanya:
  - kabla ya Msimu Hatari wa Moto
  - katika siku ya Kupiga Moto marufuku
  - wakati wa moto wa msitu
  - baada ya moto wa msitu
- inaweza kurekebisha kwa matukio yasiyoweza kuonekana

Kiolezo cha kukamilisha mpango wako imejumuishwa katika mwongozo huu

Jiandae na familia yako kimaumbile na kiakili.

Wewe na familia yako mnahitaji kujiandaa kiakili na kimaumbile kwa kiukatili wa moto wa msitu.

Katika moto wa msitu utakumbana na dhoruba ya upepo, joto ang'avu jingi na miale, moshi mzitu ambao itaifanya iwe vigumu sana kuona na kupumua, majivu ya moto itasababisha matone ya moto, sauti ya kukaribia kwa mgurumo wa moto, umeme, simu na mote kukatwa ma mazingira inaweza kuwa giza, yenye kelele na ya kuogofya.

Kwa uhakika unapaswa kudhukuru mahitaji mengi ya kimaumbile na kiakili yanayoikumba msitu wa moto.

Kama una shauku yoyote kuhusu uwezo wako wa kuvumilia na mpango unapaswa kuondoka mapema.

KUELEWA KANUNI ZA MOTO

Kanuni zimeanzishwa kote Kusini mwa Australia kulinda maisha na mali wakati wa msimu wa moto wa msitu.
Inatumika kwa kila mtu, si tu kwa wale wanaoishi katika maeneo ya moto wa msitu.

Ni muhimu kwamba ujizoeshe na kanuni na uelewe kile ambacho huwezi kufanya, kama uko nyumbani, katika likizo au kutembelea mbuga ya kitaifa.

Punde tu hatari ya moto umeanza kuna udhibiti kali katika uwashaji wa moto na matumizi ya vifaa vingine hadharani. Kanuni hizo zitabaki kuwa hadi mwisho wa msimu (tazama ukurasa 7 ya tarehe katika wilaya yako).

Muhtasari

* Kibali Ratiba 9 au Ratiba 10 inajulikana kama kibali kinachotolewa chini ya Kanuni za Huduma za Moto na Dharura 2005.

Afisaa wako wa baraza wa kuzuia moto au CFS anaweza kukupa ushauri zaidi.

** Injini au mfumo wa ekzosi ya gari inatimiza:

(a) Ekzosi zote za injini zitolewazo na injini au gari inatoka kupitia mfumo; na

(b) mfumo, au kifaa au vifaa vinavyounda sehemu ya mfumo, imebuniwa kuzuia utorokaji wa mchomo wa nyenzo kutoka kwa mfumo; na

(c) mfumo, au kifaa au vifaa vinavyounda sehemu ya mfumo, imebuniwa kuzuia sehemu joto za mfumo kugusana nyezo zinazoweza kuungua; na

(d) mfumo uko katika hali nzuriinayofanya kazi.

*** Jengo la nyumbani inamaanisha jengo au muundo mwengine ambalo limewekwa kwa ardhi na kkunganishwa kwa mpangilio au ugawaji wa maji yaliyohifadhiwa na ina watu kama mahali pa makazi lakini si pamoja na serai.

Kama una shauku, piga Simu ya Moja kwa Moja ya Taarifa ya Moto wa Msitu kwa 1300 362 361.

S **Je naweza kuwasha moto hadharani ya kuchoma nyasi, vishina, magugu, makoko au mimea mengine?**

S **Je naweza kuchoma taka au nyasi zilizokatwa?**

S **Je naweza kuwasha moto wa kambi, moto mkubwa au kuwasha moto kwa ajili ya kuota au faraja?**
(Angalia vitengo maalum vya gesi au ikari ya umeme hapo chini)

S **Je naweza kutumia gesi au ikari ya umeme?**

S **Je naweza kuendesha gari nje ya barabara?**

S **Je naweza kuwa na moto katika Mbuga ya Hifadihi ya Taifa au hifadhi ya taifa?**

S **Je naweza kutumia baruti?**

S **Je naweza kutumia mashine ya kisagio au mtia weko nje?**

S **Je naweza kutumia msumeno wa mnyororo, kipunguza nyasi, mashine ya kukata nyasi au kifyekeo?**

MASWALI YAKOYAMEJIBIWA

MSIMU WA HATARI YA MOTO		UPIGAJI MARUFUKU KAMILI WA MOTO	
LA	Ila upate Ratiba ya kibali 9 * kutoka kwa baraza lako la mtaa.	**LA**	Ila upate Ratiba ya kibali 10 * kutoka kwa baraza lako la mtaa.
NDIYO	Lakini tu kwa tanuri iliyojengwa vizuri ni lazima uwe nayo: ■ Nafasi ya mita nne iliyosafishwa yote na juu ■ Mtu anayewajibika ni lazima ahudhurie kila wakati akiwa na maji au kizimamoto ■ Milango yote ya tanuri na mwanya ni lazima ifungwe na skrini na vilinzi kuwepo. **Kama unataka kuchoma kwa ardhi utahitaji Ratiba ya kibali 9 * kutoka kwa baraza lako la mtaa.**	**LA**	Ila upate Ratiba ya kibali 10 * kutoka kwa baraza lako la mtaa. **Uwashaji wa tanuri imepigwa marufuku kwa siku ya upigaji marufuku kabisa wa moto.**
Kagua baraza lako la mtaa na Mamlaka ya Usalama wa Mazingira, ambayo pia ina udhibiti wa uwashaji moto. Mabaraza mengine imekanya dhidi ya matumizi ya tanuri na moto wa hadharani ya utupaji taka katika majumba ya makazi.			
NDIYO	Lakini tu kama: ■ Katika sehemu ya moto iliyojengwa vizuri;**au** ■ Katika kifaa cha kupikia kinachoweza kubebeka;**au** ■ Moto uko kwa shimo lenye kina ya sentimita 30 na si zaidi ya eneo la mraba wa mita moja**na** ■ Una nafasi ya mita nne iliyosafishwa karibu na juu ya moto ■ Mtu anayewajibika awe wakati wote ■ Wakala afaaye kuzima moto ambao unaowaka	**LA**	Ila upate Ratiba ya kibali 10 * kutoka kwa baraza lako la mtaa.
NDIYO	Bora tu uwe na: ■ Nafasi ya mita nne iliyosafishwa karibu na juu ya moto wa gesi au waya kinzi ya umeme ■ Mtu anayewajibika awe wakati wote ■ Wakala afaaye kuzima moto ambao unaowaka	**NDIYO**	Bora tu iwe ni gesi au kinza ya umeme na iliyotumika: ■ Kati ya mita 15 ya makazi ya kuishi ***, **au** ■ Katika ufuo wa pwani Bora tu uwe na: ■ Eneo la mita nne iliyosafishwa kote na juu ya ikari ■ Mtu anayewajibika awe hapo wakati wote na maji au kizima moto mkononi
Mabaraza mengine inaruhusu ikati ya gesi au umeme katika gari linalotumiwa kama nyumba kwa bustani au maeneo yamandari yaliyosafishwa. Angalia mabandiko ya ishara au wasiliana na baraza kwa ushauri.			
NDIYO	Unaweza kuendesha gari kati ya mita 2 ya msitu unaoweza kushika moto au nyasi bora tu injini imewekwa mfumo wa ekzosi ambayo inatimiza mahitaji yaliyoorodheshwa.	**NDIYO**	Unaweza kuendesha gari kati ya mita 2 ya msitu unaoweza kushika moto au nyasi bora tu injini imewekwa mfumo wa ekzosi ambayo inatimiza mahitaji yaliyoorodheshwa.
NDIYO	Kanuni kali inatumika kwa aina zote za moto, ikijumuisha ikari, katika hifadhi za serikali. Kwa taarifa zaidi wasiliana na ofisi za serikali zinazohusika.	**LA**	Moto HAZI idhinishwi.
LA	Matumizi ya kibinafsi ya baruti imepigwa marufuku. Fundisanifu wa baruti walio na leseni wanaweza kuonyesha maonyesho ya baruti bora tu wawe na Ratiba 9 ya idhini*.	**LA**	Matumizi ya kibinafsi ya baruti imepigwa marufuku. Fundisanifu wa baruti walio na leseni wanaweza kufanya maonyesho ya baruti bora tu wawe na Ratiba 10 ya idhini*.
NDIYO	Bora tu uwe na: ■ Nafasi ya mita nne iliyosafishwa yote na eneo la juu ■ Mtu anayewajibika awe hapo wakati wote na vifaa vinavyotumika ■ Kinyunyizi cha maji cha kubeba kinachofanya kazi vizuri	**LA**	Ila upate Ratiba ya kibali 10 * kutoka kwa baraza lako la mtaa.
NDIYO	Bora tu injini imewekwa mfumo wa ekzosi ambao unatekeleza mahitaji yaliyoorodheshwa upande wa kushoto ** **na**: ■ Una nafasi ya mita nne iliyosafishwa karibu na eneo**au** ■ Mwendeshaji ana sepetu au reki, na kinyunyizi cha kubeba ambayo inafanya kazi vizuri.	**NDIYO**	Bora tu injini imewekwa mfumo wa ekzosi ambao unatekeleza mahitaji yaliyoorodheshwa upande wa kushoto ** **na**: ■ Una nafasi ya mita nne iliyosafishwa karibu na eneo **au** ■ Mwendeshaji ana sepetu au reki, na kinyunyizi cha kubeba kinachofanya kazi vizuri.

TENDO KUJILINDA NA MALI YAKO

Moto unaweza kuhatarisha ghafula na bila ilani. Kuwa tayari kutekeleza **Mpango wako wa Kusalia Moto wa Msitu** bila kupokea ilani yoyote ya dharura.

CFS haiwezi kuhakikisha lori la moto litakuwepo pale kulinda mali yako kwa hivyo unahitaji ku:

- Fahamu hatari za moto wa msitu ni nini katika eneo lako
- Kila siku, jua Utathmini wa Hatari ya Moto ya eneolako na kile unachohitajika kufanya
- Fanya uamuzi wakati utakapoona kuna hatari.
- Angalia ishara za moto, haswa moshi na miale
- Fanya mazoezi ya Mpango wa Kusalia Moto wa Msitu (jiepushe na mwitiko wa 'subiri na tazama')

Tenda na taarifa

Angalia na sikiliza taarifa kwa runinga, redio, mtandao, simu za mkono na kwa kuongea na majirani.

- tovuti ya CFS www.cfs.sa.gov.au
- Taarifa ya Simu ya moja kwa moja ya Moto wa msitu 1300 362 361
- ABC Redio ya Mtaani (kote Australia)
- Washirika Wetu wengine wa Utangazaji wa Dharura: FIVEaa Redio, Sky Habari ya Runinga, WIN Runinga, Redio ya Biashara Australia (orodha kamili inapatikana katika tovuti yetu)

Moto wa msitu 'Tazama na Tenda' & ujumbe wa 'Ilani ya Dharura'

Kuna aina tatu ya ujumbe wa Moto wa Msitu ambayo itakujulisha kuhusu moto wa msitu:

- **Ujumbe wa ushauri** - Moto umeanza. Hakuna hatari ya mara moja. Hii ni taarifa ya kawaida kukuarifu kuhusu maendeleo.
- **Watch and Act ujumbe** - Moto unakukaribia, hali inabadilika. Unapaswa kuanza kuchukua hatua wewe na familia yako.
- **Emergency Warning ujumbe** - Uko hatarini na unapaswa kuchukua hatua mara moja. Utaathiriwa na moto. Ujumbe huu utatanguliwa na ishara ya onyo la dharura (sauti ya king'ora).

Mfumo wa ilani ya Mjulisho ya Simu ya Dharura

Wakati wa dharura katika eneo lako, wewe unaweza pokea ujumbe kupitia simu yako ya nyumbani (kwa eneo la huduma) au simu ya mkonoe (ulingana na anwani yako ya malipo) kukushauri kuhusu hali ya dharura na mahali unapoweza kwenda kwa taarifa zaidi.

Kumbuka kwamba hitilafu ya umeme itazuia simu zisizotumia waya kutofanya kazi, moto inaweza kuharibu miundo msingi ya simu katika eneo lako, au moto unaweza kuwa unaenda kwa kasi sana kupokea ilani.

Kwa taarifa zaidi kuhusu Mjulisho wa Dharura tafadhali tembelea **www.emergencyalert.gov.au**
Usisubiri ujumbe wa ilani kabla ya kutenda.

Usitegemee chanzo moja kwa taarifa ya ilani ya dharura.

TENDO WAKATI WA SIKU ZA HATARI KUU YA MOTO

Moto inaweza kutishia kighafula na bila ilani, na inaweza kwenda kwa kasi sana. Ni muhimu kwamba utumie vyombo vya kufyatulia kukuonya kuhusu uwezekano wa hatari hata kabla moto w msitu kuanza.

Kutafuta Utathmini wa Hatari ya Moto ya kesho ni julisho bora na inapaswa kuwa hatua ya kwanza ya kuwezesha Mpango wako wa Kusalia Moto wa Msitu - kama itakuwa kuondoka mapema au baki na uokoe. Kama mpango wako ni kuondoka, ni muhimu kujua mahali unapoenda.

Utawala wa Maeneo Salama ya Moto wa Msitu katika SA

CFS imeunda matabaka ya maeneo ambayo inaweza kukupa usalama kiasi kutoka kwa moto wa msitu. Ni muhimu kwamba ujue kile kila moja ya hizi ni, mahali ilipo, na ni hatari gani wanaweza kukumbana nazo kama utachaguwa moja wapo ya chaguzi hizi wakati wa moto wa msitu.

Maelezo zaidi na maeneo yaliyotengwa inaweza kupatikana katika tovuti ya CFS: **www.cfs.sa.gov.au**

SALAMA KABISA	**HIFADHI SALAMA YA MOTO WA MSITU**	Kiungani cha Ndani ya Mji Kuu wa Adelaide	Inafaa kutumika wakati wa utabiri wa hali ya moto mbaya au wakati wa moto wa msitu.
	MPAKA SALAMA WA MOTO WA MSITU	Mipaka imeonyeshwa kati ya nje ya hifadhi ya viungani na vijijini.	Inafaa wakati ya utabiri mbaya wa moto au wakati wa moto wa msitu. Huenda ikavamiwa na spaki, makaa ya moto na moshi.
SALAMA KIDOGO	**KIMBILIO LA MWISHO**	Mipaka ya umbo la yai na majengo katika maeneo ya vijijini.	Haifai kwa mwendelezo wa matumizi na inaweza kutoa ulinzi kidogo wakati wa moto wa msitu.

Bahashishi Tayari ya Moto wa msitu

Kuondoka mapema nakupa nafasi ya kukaa mahali pazuri tofauti, kuliko kuwa na wasiwasi kuhusu uwezekano wa wasiwasi wa kuhamishwa.

"Mara ya kwanza tulipohamia hapa, binti yangu mkubwa alikuwa na miaka nne na mtoto wangu mdogo alikuwa nakuwa polepole. Ilikuwa harana sana dhahiri kwamba katika tukio la moto, Mike angetoka nje ya lori. Hakukuwa na hakikisho angeweza kunisaidia kama moto ungeanza katika eneo letu. Kukaa na kukinga nyumba yetu pekee yangu katika hali yangu haikuwa chaguo."

(Danielle Clode katika Miale ya Baadaye)

MOTO WA MSITU KATIKA MJI?

Kama unaishi katika mji au eneo la mji, kuelewa kile utakachofanya wkati wa tukio la moto wa msitu ni muhimu kwako kama vile ni muhimu kwa watu wali katika maeneo ya vijiji.

Sasa vile unaishi Adelaide, katika mpakani mwa mji, au eneo la mji haimaanishi kuwa hauko hatarini kutoka kwa moto wa msitu au moto hatari wa nyasi. Ni muhimu wakati wote ujue kanuni za moto za mtaani, Siku za Upigaji Marufuku Moto kabisa na hatari yako ya moto wa msitu.

Kama hatari yako ni kidogo, fikiria kuhusu kufanya nyumba yako iawhifadhi jamaa na marafiki wako ambao wameamua kuchukua chagua salama kabisa na ondoka mapema katika Siku ya Upigaji Marufuku Moto Kabisa, ili wasiwe katika maeneo yanayoweza kushikwa na moto wa msitu wkati wa hatari kubwa.

TENDO WAKATI MOTO UNAPOKARIBIA

HATUA 1 Wakati moto wa mbele unakaribia

Kaa karibu na nyumba yako na uzime matone yoyote ya moto yanayosababishwa na makaa moto yanayoruka na spaki. Mashambulizi ya makaa ya moto au spaki yanaweza kutokea hadi saa moja kabla ya kuwasili kwa moto kuu ya mbele, na hadi masaa nane baadaye. Makaa ya moto au spaki na vifusi vinavyochomeka inaweza kuwa kubwa na ya kuogofya

Utafiti kote Australia imeonyesha spaki zinazopigwa na upepo na makaa ya moto ni chanzo kikubwa cha uharibifu wa nyumba na moto wa msitu.

Chanzo kikubwa cha kifo katika moto wa msitu ni joto ang'avu, kwa hivyo nimuhimu kuchukua hifadhi katika nyumba yako wakati halijoto inayotokana na moto wa mbele inaongezeka. Usichukue hifadhi kwa bwawa, bwawa la kuogelea, au tangi wakati uso wako, kichwa na mapavu ina hatarishwa kwa joto ang'avu na moshi.

Ni muhimu wakati unapochukua hifadhi, kwamba uwe na*Milango ya kutoka 2*.

HATUA 2 Wakati moto wa mbele unapowasili

Nenda ndani lakini uwe tahadhari wakati moto wa mbele unapokaribia. Tambua chumba cha wazee, vijana na watu wengine wasiokuwa na uwezo kuchukua hifadhi.

Chumba hiki kinafaa kuwa kando ya uwezekano wa mwelekeo wa moto na angalau milango 2 ya kutorokea.

Piga doria kwa nyumba kuangalia spaki na makaa ya moto na uiweke nje kama ni salama kufanya hivyo. Usiende chini ya nyumba au katika chini ya ardhi kwani unaweza kunaswa kama nyumba itashika moto. Moto wa mbele mara nyingi hupita kati ya dakika chache, baada ambapo ni salama kurejea nje.

HATUA 3 Baada ya mbele kupita

Ni muhimu kuwa mwangalifu kwa masaa mengi baada ya moto wa mbele kupita.

Moto ndogo iliyoanzishwa na makaa ya moto karibuni inaweza kuchomeka kwa kukosa kuthibitiwa kama haitazimwa haraka, kwa hivyo zidi kuangalia. Nyumba chini ya nyumba, kuwa mwangalifu sana kwa nafasi ya paa, fremu za madirisha na maeneo yaliyo chini-sakafu. Kumbuka, nyumba mara nyingi zitahimili mpito wa mwanzo wa moto wa msitu bora tu uwe umeandaa nyumba yako vilivyo.

HADITHI YA PAUL

Kwa kuwa mwangalifu ni njia ambayo Paul O'Brien analinda mali yake na katika kukumbana na vitisho vya moto vya hivi karibuni, mtazamo huo na jitihada zilimfanya kuwa na mahala pazuri.

Kukumbwa na habari ya moto mkubwa, Paul alikuwa na chini ya saa moja kutekeleza mpango wako na hakupoteza wakati. Kuwasha vinyunyizi,, kujaza chombo cha kuogea, kuweka michiniri na kutumia pampu ya kuzima moto kulowesha kila kitu kabla ya moto kuwasili...na hata kama ingawa nyasi ilikuwa imelowa kwa maji, haikusitisha moto mara moja.

"Lakini iliipunguza kiasi ili niweze kukabiliana na moto mimi mwenyewe kwa kutumia sepetu na ndoo ya maji kutoka kwa bafu" alisema. Nilikuwa na matumaini kiasi kwamba nilikuwa nimejiandaa, kwa sababu nimekuwa nikiweka matumizi ya mafuta yangu chini."

"Kama watu wanafikiria hayo hayawezi kuwafanyikia, kwa uhakika kama jua ichomokapo kesho kutakuwa na moto. Watu ambao hawachukui tahadhari ni wajinga."

Kwa taarifa zaidi kwa kila hatua, tazama ukurasa 23 au rejelea Makaratasi ya Maelezo yanayopatikana kwa tovuti wa CFS - **www.cfs.gov.au**

SALIA

Kumbuka, wakati wote watakuwa muhimu kuliko nyumba. Kipaumbele yako kuu ni kuhakikisha wewe na uwapendao wako salama na wanasalia.

Unapaswa kujua kile utakachofanya kanya utanaswa na moto, unaweza kuhatarishwa na moto bila ya ilani yoyote

Maandalizi ni jambo muhimu la kusalia moto wa msitu. Chochote kitakachotokea:

- Unda mpango na uifuate - usisubiri na kutazama.
- Angaliia hali na ujue Utathmini wa Hatari ya Moto ya kila siku.Siku za Upigaji Moto Marufuku kabisa, inapendekezwa kwamba uhame kama hauna mpango wa kuishi na kujihami, au kama wewe ni mwenye kuwajali watu wanyonge, wadogo au wazee.Kama itatabiriwa kuwa Catastrophic, ondoka mapema iwezekanavyo haijalishi mpango wako wa mwanzo.
- Jifahamishe kupitia tovuti ya CFS na redio ya mtaani (tazama orodha yetu kamili ya Washiriki Wa Uenezaji Dharura kwa tovuti yetu)
- Mahali salama kabisa ni mbali na moto - maisha na kusalia kwambo ni kipaumbele kabisa
- **Kusalia na usalama wako na wa familia yako itategemea maamuzi unayoyatoa sasa nakutenda katika maamuzi haya. Weka usalama wako kwanza.**

HADITHI YA MAX NA JEAN

"Ilionekana kama miaka 40 ya mafunzo ya CFS na kushirikiana na wanaojitolea walitusaidia kusalia, lakini hakuna kile kingezuia tukio hilo la kutisha ambalo lilimaliza kila kitu kwa njia yake siku hiyo muhimu. Tulijifunza mafunzo mengi ya jinsi tunapaswa kujiandaa kwa tukio mara-moja-maishani la aina hili. Kurejelea matendo yetu, ingekaa kama hatungefanya zaidi wakati moto ulipokuwa kwetu lakini tungefanya mengi kabla ya msimu wa moto kuanza."

Max na Jean Hitch, Wasaliaji wa Jumanne ya Huzuni

Hatari za MOto wa Msitu unapaswa kujiepusha:

Kuondoka kuchelewa

Watu wengi ambao hufa kwa moto ya msitu hunaswa na moto katika magari yao au wakitembea wakijaribu kutoroka. Tumia vilivyo nafasizako za kusalia kwa kuondoka mapema.

Joto Ang'avu

Joto ang'avu ni joto ambayo unaihisi iking'aa kutoka kwa moto. Katika moto ya misitu kuu, joto hii inaweza kuwa kali ya kwamba inaweza kuwaua watu walio mita mia moja mbali bila kamwe ya miale kuwagusa.

Kujilindamwenyewe kutokana na uang'avu wa joto

- Umbali – njia bora kabisa ni kuwa mbali na moto kabisa iwezekanavyo
- Kinga - ukuta au majengo inaweza kuunda kizuizi kati yako na joto
- Mavazi - suluhisho muhimu, nguo za kukinga zinaweza kupunguza athari ya joto ang'avu

Magonjwa yanayohusiana-joto

Shinikizo la joto na ukosefu wa maji ni hatari wakati wa moto wa msitu

Kujilinda kutokana na magonjwa yanayohusika-joto

- Kunywa maji mengi
- Jipoeshe kwa kulegeza nguo zako na kuhimiza mbubujiko wa hewa
- Pumzika (wakatini salama kufanya hivyo)

SALIA WAKATI WA LIKIZO

Wasafiri na waundaji likizi pia wako hatarini wkati wa msimu wa hatari ya moto na wanahitaji kujihadhari.

Kama unasafiri kwa kupitia maeneo ya misitu, hakikisha umechukua mavazi mwafaka za kujikinga na vifaa na uangalie Upigaji Marufuku Mtaani ya Wilaya.

Matembezi ya Msitu

Unashauriwa usiende kwa matembezi ya msitu wakati wa siku hatari za moto, lakini kama utanaswa katika moto wa msitu unapaswa ku:

- Usijaribu kushindana na miale.
- Elekea kwa maeneo asili ya hifadhi ya moto k.m. vijito, maeneo wazi au sehemu za mwamba.
- Jiepushe kutoka kwa sehemu za juu katika njia ya moto.
- Usiwahi kuchukuwa hifadhi katika au juu ya tangi ya maji ya ardhi.
- Jifunike au chukua hifadhi nyuma ya kifaa ngumu kama mwamba, kukulinda dhidi ya joto ang'avu.

Kwa barabara

Mara nyingi moto wa msitu huruka barabara kwa hivyo tafuta njia mbadala kama utakutana na moto wa msitu.

Ukinaswa, jaribu kutafuta njia ya ardhi dhahiri mbali na mimea mengi yoyote na ukae kwa gari lako.

Funga madirisha yako, chukua hifadhi katika sakafu ya gari lako na ujifunike na blanketi za sufu ili ujilinde kutokana na joto ang'avu.

Kaa katika gari lako hadi moto wa msitu upite.

Kupiga kambi na mashua nyumba

Watu wanaopiga kambi na walio kwa likizo za mashua nyumba ni lazima wahakikishe wanafahamu kanuni za moto za mtaani.

Kama kupiga kambi au kukaa kwa gari la bustani linalotumiwa kama nyumba, ulizia kama ni eneo la kukimbilia salama imechaguliwa (si kwa utaratibu wa bustani au rasmi na CFS as a Bushfire Last Resort Refuge). Lengo la choo cha tofali au jengola kuogea mara nyingi hufaa.

Kuwa makini wakati unapotumia jenereta na hakikisha kwamba unafahamu vyema masharti yanayotumika kwa moto na ikari.

Kama unatembelea mbuga ya kitaifa, waulize waangalizi wa hifadhi ya msisitu kuhusu moto wa mtaani na kanuni za ikari kwani zinaweza kuwa tofauti.

Hiii pia inatumika kwa watumiaji wa mashua nyumba wakati wanapowasha moto kando ya ukingo wa mto.

Unasafiri nje ya SA?

Stesheni ABC za redio zilizoko kote Australia eneza taarifa ya dharura, ushauri na usasisho.

Kusini mwa Australia, tuni kwa stesheni ya mtaani kwako ABC au moja ya Washiriki wetu wa Dharura wengine: FIVEaa Radio, Sky Habari ya Runinga, WIN Runinga, Redio ya Biashara Australia (orodha kamili inapatikana katika tovuti yetu)

Tembelea tovuti yetu ili kupata taarifa zaidi haswa ya waundaji-likizo na wasafiri.

MOTO WA MSITU MPANGO WA KUSALIA

Kufikiria “Nitaondoka mapema” haitoshi.
Ni lazima **UJITAYARISHE** ku **TENDA** na **KUSALIA.**

Utafanya nini?

Ni vigumu kutoa uamuzi moja - kama unakusudia kukaa na kukinda mali yako au kuondoka mapema - vile matukio yanatofautiana.

Ni muhimu kujua kwamba wakati wa dharura, vitu visivyotarajiwa hutokea kwa hivyo utahitajika kubadili kwa matukio yanayobadilika na kuw na mpango kwamba utafanya kazi kwa hali tofauti.

Mpango wako unapaswa kubadilika kulingana na utabiri wa Utathmini Hatari ya Moto na inaweza kuhitaji utilie maanani maswali kama: je itahitaji wikendi tofauti ulilinganisha na siku za wiki? Je kama watoto wako shuleni? Je kama niko na wageni nyumbani au mtu nyumbani ni mgonjwa?

Pia huenda ukaamua kuwa na mipango tofauti ya kufaa Utathmini wa Hatari ya Moto kila siku na kutekeleza mpango moja kwa siku ambazo Utathmini wa Hatari ya Moto imetabiriwa kuwa
Severe
na mpango tofauti wakati Utathmini wa Hatari ya Moto imetabiriwa kuwa Catastrophic.

Sehemu hii inakuelekeza hatua-kwa-hatua kwa kila chaguo.
Itumie kukamilisha Mpako wako wa Kusalia wa Moto wa Msitu uliobinafsihwa.

Kudhukuru kama kubaki na kutetea

Hata kama hauna uhakika kama kubaki na kulinda mali yako kakati wa siku za hatari, nyinyi nyote na mali yako mnahitaji kujiandaa ipaswavyo. Katika siku ambazo utabiri wa Utathmini wa Hatari ya Moto kuwa Catastrophic, kuondoka muhimu ni chaguo bora kabisa kwako na familia yako ili kusalia.

Fikiria ifuatayo:

- Je nyumba yako imejengwa kutimiza kanuni ya kisasa za mjengo katika maeneo ya moto wa msitu ya mara kwa mara?
- Je mali yako imeandaliwa vizuri na kudumishwa kwa ajili ya moto wa msitu?
- Je uko sawa kimaumbile kukumbana na matone ya moto katika na karibu na nyumba yako hadi masaa 10 au zaidi?
- Je nyumba yako ina nafasi ya kujiokoa na angalau mita 20 ya nyenzo za kuwaza zilizosafishwa na mimea?
- Je una rasilimali, nguo mwafaka, vifaa-vilivyodumishwa vizuri, ugawaji wa maji (kiwango cha chini ni lita 5,000 na dizeli au pampu ya petroli), ujuzi ifaayo na elimu ya kukabiliana na moto?
- Je wewe na angalau mtu mwingine mmejiandaa kiakili na kihemuko kutetea mali yako?
- Je unaweza kutekeleza mpango wako wakati unapowashughulikia watoto wadogo, wazee au watu walemavu katika nyumba yako?

Kama maswali haya yanakufanya uweze kushuku uwezo wako, maandalizi ya mali yako, au kama una sababu yoyote ya kutokuwa na uhakika kuhusu kukaa na kulinda mali yako, kisha unapaswa kutayarisha mpango na kuondoka mapema.

Matoleo ya ya mipango haya ya elektroniki yanayoweza kuhaririwa inapatikana katika mtandao kwa **www.cfs.sa.gov.au**

MAANDALIZI KUONDOKA MAPEMA

Kupanga kuondoka mapema, unapaswa kudhukuru:

- ☐ Ni lini utakapoondoka - je umeamua ni nini itakuwa chombo chako cha kufyatua?
- ☐ Je mpango wako utakuw tofauti siku za wiki, wikendi au mtu mgonjwa aliye nyumbani?
- ☐ Je washirika wote wa nyumba yako wataondoka mapema?
- ☐ Je ni washirika gani wa nyumba yako (kama wako) watakaa na kutetea?
- ☐ Je mtaenda wapi wewe na familia yako kuhakikisha nyote mko salama? (Je una marafiki, jamaa au shughuli za burudani karibu na Bushfire Safer Settlement au Mazingira?)
- ☐ Ni njia ipi utakayofuata kufika huko?
- ☐ Itachukuwa muda gani kufika huko?
- ☐ Ni nini utachukua wakati utakapoondoka mapema?
- ☐ Je utafanya nini kama kuna siku za hatari nyingi kwa wiki moja?
- ☐ Je ni ilani gani utatarajia kupata?
- ☐ Je marafiki, familia na majirani wako wanajua maelezo ya mpango wako?
- ☐ Je unawafanyeje wanyama wako wa nyumbani na wanyama?
- ☐ Je kifyatuzi chako itakuwa nini?
- ☐ Je una mpango wa dharura kama si salama kuondoka?

Hata kama chaguo lako nikuondoka mapema - kabla ya tishio la moto wa msitu - bado unapaswa kuwa na mpango wa dharura kama sehemu yako ya **Mpango wa Kusalia Moto wa Msitu** Kuna matukio mengi ya kudhukuru, kama yale utakayofanya wakati moto utaanza haraka katika eneo lako la mtaani kufanya barabara zisipitike au haswa kusafiri kuwa hatari. Unapaswa kuwa na chaguo zengine kama usafiri wa barabara si salama.

HADITHI YA JODIE

"…Kisha wote walienda kuandaa nyumba. Pampu yetu ya kuzima-moto wakati wote imewekwa kwa tangi la simiti; kwa hivyo Damien aliianzisha na akalowesha nyumba, akajaza mchirizi, akaweka vifuniko kwa madirisha yetu iwapo zitalipuka ndani, akajaza bafu na ndoo zote zile tungeweza kupata. Wakati Damien alikuwa kwa paa akiziba michirizi, alihisi mabadiliko ya upepo na akajua tulikuwa taabani. Nje ilikuwa ikitisha sana, na kukinyesha jivu. Ndani nilijaribu kuiweka kawaida iwezekanavyo kwa watoto, kuwasha taa zote.. Kisha tukapoteza umeme. ... Watoto hawakurejea hadi saa 12 jioni. Nilijaribu kufikiria kile kilitufanya tuwe ndani, lakini hauwezi. Punde tu tulipowasili mahali moto ulipoanza, picha machozi. Tulikuwa tu tumeishi kwa mali yetu kwa miezi tatu na nusu wakati moto ulipokuja. Tulinunua kwa Greenpatch kwani tulidhania ilikuwa ni mojawapo ya sehemu nzuri kabisa katika sayari."

Jodie Curtis, Msaliaji wa Jummanne ya Huzuni

MAANDALIZI KUKAA NA KUJIOKOA

Kukaa na kulinda nyumba yako inajumuisha hatari ya kiwewe ya akili, jeraha na kifo. Mali yako ni lazima iandaliwe vizuri kama unakusudia kukaa na kulinda. Jinsi utakavyoandaa nyumba yako vizuri, ndio utakuwa na uwezekano wa kusalia wakati wa moto wa msitu. WakatiUtathmini wa Hatari ya Moto imetabiriwa kuwa Catastrophic kusalia kwako na familia yako, kuondoka ni chaguo bora kabisa.

Je una matumaini kutokana na majibu yako ya maswali yaliyo katika ukurasa 21 kwamba nyumba yako inaweza kulindwa na kwamba una ujuzi, elimu na vifaa vya kuilinda?

Je utahifaji kufanya nini kama unajiandaa kukaa na kuokoa?

Kabla ya moto kukaribia:

- Wavishe washirika wote wa nyumba ambao wanaishi kulinda kwa nguo zinazotosha ili kuwalinda kutokana na joto ang'avu, moshi na makaa ya moto.
- Wakumbushe kila mtu kuhusu mpango huo, na angalia kwamba wameelewa jukumu lao
- Tafuta Kifaa chako cha Kusalia Moto wa Msitu
- Tuni kwa redio yako kwa stesheni ya ABC ya mtaani mwako au moja ya Washirika wetu wa Uenezaji wa Dharura wengine - na kuwa tayari na akiba ya betri
- Hakikisha kuna maji ya kunywa ya kutosha kwa sababu itakuwa joto kabisa
- Wapeleke mifugo katika maeneo yaliyosafishwa vizuri kwenye maji ya kunyw ya kutosha
- Wacha familia au marafiki wajue kwamba unaishi nyumbani
- Andaa maji kwa ndoo, tochi na ngazi tayari kuangalia nafasi ya dari.
- Jiandae kwa uwezekano kwamba hakuna umeme na uwezekano wa kutokuwa na laini za simu
- Waweke wanyama wa nyumbani ndani pamoja na maji ya kunywa na chakula cha kutosha.

Wakati moto unapokaribia, tulia na hakikisha kwamba ume:

- Ondoa vifaa vinavyoweza kuwaka moto kutoka nje ya nyumba (k.m. pazia, fanicha za nje, mikeka ya mlango n.k
- Ziba mabomba na jaza michirizi na maji
- Mimea iliyoloweshwa karibu na nyumba yako kwa kutumia paipu au kinyunyizi
- Funga madirisha na milango yote na weka blanketi zilizoloweshwa na taweli kwa madirisha na ukingo wa milango
- Tayarisha ndani ya nyumba yako (k.m. ondoa pazia, hamisha fanicha mbali kutoka kwa madirisha, funga milango na madirisha)
- Kaa karibu na nyumba, kunywa maji na angalia masilahi ya wengine
- Piga doria ndani ya nyumba pia nje kwa ajili ya makaa ya moto aumoto ndogo

Wakati moto wa mbele inapowasili:

- Peleka vifaa vyote vya kuzima moto ndani kama paipu na pampu kwni zitayeyuka wakati wa moto
- Ingia ndani ya nyumba hadi moto wa mbele ipite, hakikisha kwamba una milango ya kutoka mbili kutoka kwa nyumba
- Piga doria ndani ya nyumba - pamoja na nafasi ya dari - kwa ajili ya makaa ya moto au moto ndogo.

Baada ya moto wa mwanzo kupita:

- Nenda nje na uzime matone yote madogo ya moto na makaa ya moto yanayochomeka
- Piga doria mali yako ndani na nje, pamoja na nafasi ya dari, kisha zima moto wowote
- Wacha kila mtu ajue kwmba uko sawa
- Fuatilia usasisho wa redio
- Kaa na nyumba yako hadi uwe na uhakika kuwa maeneo ya mazingira yako dhahiri dhidi ya moto.

Mpango wa Dharura

Hata kama chaguo lako ni kukaa na kulinda, nilazima uwe na mpango wa dharura kama sehemu ya **Mpango wa Kusalia Moto wa Msitu** Mabadiliko kwa matukio ya nyumbani, mtu aliye nyumbani pekee yake, wageni wasiotarajiwa, au moto unaoanza haraka katika eneo la mtaani zote zitakuhitaji wewe kudhukuru tena **Mpango wa Kusalia Moto wa Msitu.**

Nambari muhimu za simu

Dharura: 000 .....
Gari la wagonjwa: 000 .....
Polisi: 000 .....
Familia: .....
Familia: .....
Familia: .....

Marafiki: .....
Marafiki: .....
Marafiki: .....
Mgawaji Maji: .....
Baraza la Mtaa: .....
Mgawaji Umeme: .....

Kampuni ya Bima: .....
Mgawaji Gesi: .....
Daktari: .....
Benki: .....
Shule: .....
Vet: Utabibu wa wanyama .....

Taarifa ya Simu ya moja kwa Moja ya Moto wa Msitu

1300 362 361 TTY **133 677**

Masafa ya stesheni zetu za redio ABC na /au ilani ya dharura ya uenezaji na taarifa:

Mazingira yetu yaliyo karibu Safer Settlement: .....

Last Resort Refuge yetu ya karibu (ya kama mipango yote imeshindikana): .....

.....

Kuondoka mapema - ni nani atakayeondoka mapema?

Majina ..... Nambari ya Simu .....
Majina ..... Nambari ya Simu .....
Majina ..... Nambari ya Simu .....
Majina ..... Nambari ya Simu .....
Majina ..... Nambari ya Simu .....

Kaa na ulinde - je ni nani atakaa na kulinda?

Majina ..... Nambari ya Simu .....
Majina ..... Nambari ya Simu .....
Majina ..... Nambari ya Simu .....
Majina ..... Nambari ya Simu .....
Majina ..... Nambari ya Simu .....

Sikiliza moto wa msitu **'Watch & Act'** na **'Ilani ya Dharura'** ujumbe

Fuatilia stesheni yako ya mtaa ya ABC au stesheni zingine za Washirika wengine wa Uenezaji wa Dharura kwa kutumia redio inayotumia betri kwa taarifa.

Kuondoka mapema

CFS inapendekeza kwamba upange kuondoka mapema kwa siku ambazo zimetabiriwa kama Catastrophic na kwamba ukae na kulinda siku ya Extreme Hatari ya Motokama umejiandaa vilivyo na nyumba yako imejengwa vizuri.

Nitatumia mpango huu:

- ☐ Wakati Utathmini wa Hatari ya Moto Uko Juu Sana
- ☐ Wakati Utathmini wa Hatari ya Moto ni Kali
- ☐ Wakati Utathmini wa Hatari ya Moto ni Kabisa
- ☐ Wakati wa Utathmini wa Hatari ya Moto ni Balaa>

Mahali pa kwenda:

(Chagua maeneo Salama ya Makazi ya Moto wa Msitu au Mipaka. Dhukuru marafiki, jamaa au shughuli katika maeneo yenye hatari kidogo ya moto)

Lini utaenda:

(Panga kuondoka mapema ya kutosha ili kuepuka kushinkwa na moshi, moto au barabara zilizojaa)

Vile utakavyofika pale:

(Dhukuru njia tofauti za kusafiria na safari itachukua muda gani. Panga njia mbadala iwapo njia imezuiwa)

Ni nani utakayemwambia:

(Kabla na baadaye)

Kifyatuzi chetu kurejesha:

(k.m. Wakati Utathmini wa Hatari ya Moto ya chini itolewapo)

Ni nini utabeba:

(Andaa kifaa cha kuhama – blanketi, maji, kifaa cha huduma ya kwanza, madawa, nguo za kubadilisha, hati muhimu. Wapange washirika wa nyumba na panga mipango ya wanyama wa nyumbani)

Mpango mbadala kama hatutatoka nje kabla ya moto:

(je kuna mahali kwingine unaweza kwenda ili kupata hifadhi?)

Kujua utabiri wa Utathmini wa Hatari ya moto na kutembelea **www.cfs.sa.gov.au**

Angalia ripoti za hali ya hewa ya mtaani au wasiliana na Taarifa ya Simu ya moja kwa moja ya Moto ya Msitu 1300 362 361 (TTY 133 677).

Kaa na ulinde

Wakati wa siku ambayo Utathmini wa Hatari ya Moto ni Catastrophic kuondoka mapema ni chaguo bora kabisa kwa kusalia kwako - licha ya mpango wowote wa kubaki na kulinda. Unapaswa kuondoka uende mahali salama kabla ya moto wa msitu utishie nyumba yako.

Nitatumia mpango huu:

- ☐ Wakati Utathmini wa Hatari ya Moto Uko Juu Sana
- ☐ Wakati Utathmini wa Hatari ya Moto ni Kali
- ☐ Wakati Utathmini wa Hatari ya Moto ni Kabisa

Kabla ya moto kukaribia:

(wezesha mpango wako – wale wanaoondoka mapema wangepaswa kuwa wameondoka katika eneo hilo, waorodheshe mambo unapaswa kufanya kujiandaa)

Wakati moto unapokaribia:

(jiandae kwa mashambulizi ya makaa ya moto kwa au karibu na nyumba yako, orodhesha hatua utakazochukua)

Wakati moto wa mbele unapokaribia:

(kaa salama kwa kuangalia moto kutoka ndani ya nyumba yako, andika kile utakachofanya)

Baada ya moto kupita:

(piga doria kwa mali yako kuzima makaa ya moto. Huenda ukahitajika kufanya hivi kwa masaa mengi. Eleza ni hatua zipi utakazochukua)

Mpango wa dharura:

(utafanya nini kama umeshindwa kuwezesha mpango wako? Kutoka kuchelewa ni hatari. Hakikisha umetambua eneo salama na njia salama)

Sikiliza moto wa msitu **'Tazama na Tenda'** na **'Ilani ya Dharura'** ujumbe

Fuatilia ABC au stesheni nyingine ya redio ya Washirika Wa Uenezaji wa Dharura kwa kutumia redio itumiayo betri kwa taarifa.

INAWEZESHA MPANGO WAKO WA KUSALIA MOTO YA MISITU

Mara tu mpango umekamilishwa, ni muhimu kwamba ufanye mazoezi na ukague mpango kila wakati. Hii itamaanisha kama unahitaji kuwezesha mpango katika moto wa msitu ya ukweli, utakuwa umeshapitia utaratibu na kuweza kuitika ipaswavyo.

Fuata Hatua hizi:

Tambua Utathmini wa Hatari ya Moto

Tambua na tumia utathmini wa Hatari ya Moto kwa siku ili kukupa mwongozo wa mpango upi unapaswa kuwezesha.

Wezesha Mpango Wako wa Kusalia wa Moto wa Msitu

Kuwezesha mpango wako ambao unahusika kwa Utathmini wa Hatari ya Moto. Mtu lazima awajibike na kuongoza familia kupitia utaratibu wa mawasiliano dhahiri ya kile kinachotakikana kufanywa. Hakikisha kwamba unajua ni nani anafanya nini na lini.

Jitayarisheni

Okoa kifaa chako cha kibinafsi cha kusalia na uweke nguo za kibinafsi za kujikinga.

Jiandae kuondoka mapema

Beba kifaa chako cha kuhama kwa gari na hamia kwa eneo Salama la Moto wa Msitu. Hakikisha kwamba una muda wa kutosha kuondoka na usirejee hadi ni salama kufanya hivyo.

au

Jiandae kukaa na kutunza

Hakikisha kwamba una vifaa vifaavyo tayari na umejiandaa kiakili kutetea.

Jifahamishe

Fuatilia moto wa msitu 'Watch & Act' na 'Emergency Warning' ujumbe:

- tovuti ya CFS **www.cfs.sa.gov.au**
- kupitia redio yako ya ABC ya mtaani
- kupitia stesheni ya dharura nyingine ya uenezaji (orodha kamili katika tovuti ya CFS)
- Simu ya moja kwa moja ya Taarifa ya Moto wa Msitu:**1300 362 361** (TTY 133 677).

Moto wa msitu haiwezi kutabirika na unahitaji kujiandaa kwa yale usiyoyatarajia. Usitegemee tu chanzo moja cha taarifa kihusu matukio ya moto wa msitu.

OFISI ZA MKOA ZA CFS

Eneo 1

Mount Lofty Ranges /
Kisiwa cha Kangaroo
75 Gawler Street
Mount Barker SA 5251
Simu: (08) 8391 1866

Eneo 2

Mount Lofty Ranges /
Yorke Peninsula / Lower North
8 Redbanks Road
(Sanduku la Posta 1506)
Willaston SA 5118
Simu: (08) 8522 6088

Eneo 3

Murraylands & Riverland
10 Second Street
(Sanduku la Posta 1371)
Murray Bridge SA 5265
Simu: (08) 8532 6800

Eneo 4

Mid North & pastoral areas
3 Main Street
(Sanduku la Posta 2080)
Port Augusta SA 5700
Simu: (08) 8642 2399

Eneo 5

South East
46 Smith Street
(Sanduku la Posta 8)
Naracoorte SA 5271
Simu: (08) 8762 2311

Eneo 6

Eyre Peninsula & West Coast
32 Matthew Place
(Sanduku la Posta Box 555)
Port Lincoln SA 5606
Simu: (08) 8682 4266

Ofisi ya Adelaide

Level 7, 60 Waymouth Street
(Sanduku la Posta 2468)
Adelaide SA 5000
Simu: (08) 8463 4200

PREPARE.ACT.SURVIVE.

Wasiliana na Simu ya moja kwa moja ya Taarifa ya Moto wa Msitu **1300 362 361** (TTY 133 677)
au tembelea **www.cfs.sa.gov.au**

Government
of South Australia

PREPARE. ACT. SURVIVE.

BUSHFIRE READY

wdm22816_Msimu 2010-2011